

ХАОС У СУЧАСНІЙ ФІЛОСОФІЇ

Є.В. Каширіна, асистент

Східноукраїнський національний університет ім. В.Даля,
кафедра філософії,
м. Северодонецьк

Протягом всієї своєї історії людське суспільство складалося з двох головних засад – порядку і хаосу. Саме в поєднанні ентропійних деструктивних і конструктивних процесів, а також у поєднанні вічного хаотичного напруження та відтворювальної креативності і полягає сутність людського життя. Людина реалізує вічний поклик до самовдосконалення. Людство розвивається завдяки тому, що постійно зіштовхується з проблемами різної складності – від повсякденних буденних до глобальних і зовсім вічних. Народна мудрість нас вчить: «Проблеми, які нас не знищили – загартували і зміцнили нас». Суспільство, яке було створене людиною для людини, є чітким віддзеркаленням такого самого життєвого принципу. Воно завжди «відчуває» з головними проблемами і, вирішуючи їх, стає ще більш розвиненим та життєздатним. Але якщо проблема не вирішується – може загинути. Філософське розуміння порядку і хаосу в соціальній системі дуже різноманітне, тому що формувалося і трансформувалося протягом всієї історії людського мислення [1, с.-139].

В основі успішного розвитку будь-якого суспільства перебувають системи цінностей, які відображають світоглядно-ідеологічні уподобання суспільства у політичному, економічному, релігійному, правовому, моральному та інших аспектах.

Останнім часом з периферії філософських пошуків у центр уваги представників західної філософії перемістилося поняття «хаос». Тут зіграли свою роль і відкриття природничих наук, і активність проявів постмодерну в різних царинах культури. Вочевидь, сучасна філософія не може дозволити собі повернення до підходів натурфілософії тисячолітньої давнини і є необхідним розробити відповідний ХХІ століттю підхід до дослідження хаосу. Як свідчать філософські праці нашого часу, пошуки такого підходу розпочато [1, с. 259].

Ми погоджуємося з думкою, яку висловив К. Гінтіка, про те, що зараз домінуючою парадигмою філософської діяльності є не стільки дослідження реальності, скільки тлумачення філософських текстів [2, с. 3]. Зрозуміло, що, трактуючи наявні тексти про хаос, ми наврядчи знайдемо глибокі відповіді на запитання про сутність хаосу. Однак осмислення теорій щодо хаосу, які містяться у цих текстах, може надати глибокі

відповіді про те, як саме людина ставиться до хаосу. Сучасна філософія здатна досягти найбільш плідних результатів, концентруючи свою увагу не стільки на дослідженні хаосу, скільки на дослідженні ставлення людини до хаосу. Коли пріоритетним об'єктом філософського пошуку буде людина, яка осмислює хаос. У цього підходу є свої недоліки, про те він здатен доповнити дослідження вчених природничих наук інформацією, яка є необхідною сучасній людині для вироблення продуманого ставлення до хаотичних феноменів нашого світу.

Література

1. Делёз Ж. Что такое философия? / Жиль Делёз, Феликс Гваттари. – Спб. : Алетейя, 1998. – 270 с.
2. Хинтиikka Я. Философские исследования: проблемы и перспективы / Я. Хинтиikka // Вопросы философии. – 2011. – № 7. – С. 3–17